

ALTERNATIVT STATSBUDDSJETT 2009

En målrettet satsing på nyskapende næringsliv, forskning, miljøvennlige løsninger og færre fattige barn og unge.

Oslo, 11.11.08

VENSTRES ALTERNATIVE STATSBUJSJETT 2009

Rett medisn til rett tid: En målrettet satsing på det nyskapende miljø- og klimavennlige næringslivet, forskning, miljøvennlig samferdsel og fattigdomsbekjempelse blant barn og unge.

Regjeringen la fram et budsjettforslag for 2009 som i realiteten innebar at finanskrisen ikke i nevneverdig grad skulle omfatte Norge. Både anslagene for vekst i økonomien, arbeidsledighet og andre tilsvarende størrelser framstår i dag som svært optimistiske. Selv om opposisjonen flere ganger har påpekt behovet for nye anslag før budsjettarbeidet lukkes i Stortinget 18. november har regjeringen ikke villet gjøre dette. Vårt forslag til alternativt budsjett må derfor nødvendigvis i en viss grad ta hensyn til de anslagene regjeringen og finansdepartementet har lagt til grunn, og ikke nye tall og anslag fra SSB og Norges Bank. Venstre vil imidlertid følge utviklingen nøye og er klar til å foreta nødvendige tilpasninger.

Vi mener imidlertid at vårt opplegg er rett medisn til rett tid. Det landet nå trenger, er en målrettet satsing på framtiden - på det nyskapende miljø- og klimavennlige næringslivet, miljøvennlig samferdsel, storsatsing på forskning og målrettet fattigdomsbekjempelse blant barn og unge.

Regjeringen har også lagt fram et (svakt) ekspansivt budsjett med en mekanisk anvendelse av handlingsregelens 4 % av forventet avkastning av Statens pensjonsfond Utland. Det innebærer at det foreslås å bruke 14 mrd mer i oljepenger neste år enn i 2008. Det har selvfølgelig den konsekvens at de fleste områdene på statsbudsjettets utgiftsside vokser, og at regjeringen ikke foretar noen kutt eller innstramminger.

Venstre har de siste budsjettene valgt å bruke mindre oljepenger enn regjeringen, for å dempe presset i økonomien og for å få ned rente, men finner det i dagens usikre situasjon mest hensiktsmessig å følge regjeringens forslag. Men den informasjon vi sitter med i dag, er det en vurdering som også deles av Høyre, mens KrF og Frp vil bruke mer oljepenger enn det regjeringen legger opp til. Venstre vil advare mot en slik politikk nå. Fordi jobb nummer en er fortsatt å få ned renten og dermed bidra til økt investeringsvilje.

Venstres viktigste kritikk mot regjeringens forslag til budsjett har vært at de ikke i sterk nok grad bidrar til at den norske renta ikke kommer på samme nivå som land det er naturlig å sammenligne seg med. Det er ikke nødvendigvis slik at et svakt ekspansivt budsjett er feil medisn i dagens konjunktursituasjon, men den samlede innretningen i budsjettet blir feil. Det er utelukkende offentlige utgifter som økes, når regjeringen øker oljepengebruken med 14 mrd kroner, mens vi vet at for eksempel målrettet skattelette er et mer effektivt virkemiddel, som virker mindre ekspansivt i økonomien.

Det største problemet er at Regjeringen ikke tar noen viktige grep som viser vilje til nødvendig omstilling for å sikre arbeidsplasser, bedrifter og hjem også i framtiden: Omlegging av skattesystemet fra rød til grønn skatt er helt fraværende, det er ingen målrettet satsing på nyskaping, innovasjon og det miljøvennlige næringslivet. Det er dette som skal sikre velferden i framtiden, og den nødvendige omstilling og modernisering av offentlig sektor er like fraværende som den har vært i hele denne regjeringens virketid.

Venstre stiller seg også svært undrende til at regjeringen fortsetter sitt målrettede angrep på norske bedriftseiere. - Regjeringens medisn med å stramme inn skatteskruen overfor de som vil investere og eie i norske bedrifter er helt feil i dagens situasjon med uro på børser og finanskrise. Det er åpenbart at regjeringen ønsker å redusere privat eierskap i norsk næringsliv.

Venstre har derfor i sitt alternative budsjett følgende hovedprofil:

- En kraftig satsing på forbedring av rammevilkårene for norsk næringsliv generelt og småbedrifter spesielt. Det satses spesielt på det nyskapende miljø- og klimavennlige næringslivet.
- En tung satsing på utdanning og forskning (delvis parallelt med satsing på næringsliv).
- 1 mrd til miljøvennlig samferdsel og trafikksikkerhet.
- En målrettet satsing på å redusere fattigdom, spesielt blant barn og unge med over 1 mrd kroner til ulike tiltak.
- En gjennomført miljøprofil på alle områder i tillegg til ulike økninger i rene miljøtiltak.
- Et skatteskifte fra rød til grønn skatt på om lag 3 mrd kroner.

Venstre foreslår å omprioritere ca 11,5 mrd kroner i forhold til Regjeringens forslag med om lag like store deler fordelt på skatte- og avgiftssiden og statsbudsjettets utgiftsside.

Venstres forslag til alternativt statsbudsjett for 2009 kan oppsummeres som følger (alle tall i bokførte størrelser):

Netto skatte- og avgiftslette:	876,00
Påplusninger/omprioriteringer:	5.353,50
<i>Totalt skattelette og påplusninger:</i>	<i>6.229,50</i>
Kutt/omprioriteringer:	5.817,80
Økte inntekter:	433,25
<i>Totalt kutt og økte inntekter:</i>	<i>6.251,05</i>
MINDREBRUK AV OLJEPENGER:	21,55

Vi viser til tabeller og omtale på de neste sidene for detaljert beskrivelse knyttet til disse områdene og andre forslag og tiltak i Venstres alternative statsbudsjett for 2009.

BEDRE RAMMEBETINGELSER FOR NÆRINGSLIV OG SMÅBEDRIFTER

For å skape og sikre arbeidsplasser er avgjørende med generelt gode rammevilkår for alle deler av næringslivet, kombinert med en målrettet innsats for å sikre underveksten av ufødte bedrifter og utvikling av flere og bedre kunnskapsbedrifter. Det offentlige virkemiddelapparatet må i sterkere grad stimulere til omstilling fordi næringslivet er avhengig av fornying og nyskaping for å være konkurransedyktige og møte framtidens utfordringer.

Venstre vil slippe kreativiteten og skaperkraften løs. Det må derfor satses på gründere og entreprenører og det må bli mindre regelverk og regulering. Satsingen på entreprenørskap i videregående skole må økes og samarbeidet mellom næringsliv og skole må styrkes. Forskning viser at 20 prosent av dem som har vært med i en ungdomsbedrift senere starter egen virksomhet. Det er derfor viktig å sikre risikovillig kapital gjennom det offentlige virkemiddelapparat og gjennom skattestimulans for private investorer.

Nettopp derfor er en kraftig satsing på forbedring av rammevilkårene for norsk næringsliv generelt og småbedrifter spesielt hovedprioriteten i Venstres alternative statsbudsjett for 2009. Det satses spesielt på det nyskapende miljø- og klimavennlige næringslivet. Et viktig virkemiddel er oppretting av et nytt statlig organ/investeringsselskap Klimatek som har som formål å investere i klimateknologi, klima-gründere og miljøvennlig omstilling av eksisterende næringsliv. Selskapet baseres på samme retningslinjer som nasjonale såkornfond under Innovasjon Norge, dvs. en investeringskapital på 1 mrd kroner, hvorav staten bidrar med 500 mill og private investorer med 500 mill. Direkte effekt over statsbudsjettet i 2009 blir avsetning til tap (25 pst/125 mill. kroner) og tilskudd til drift av selskapet (20 mill).

Det offentlige bør konsentrere mer av innsatsen på generelle tiltak på områder der Norge ligger særlig dårlig an som for eksempel reiseliv, næringsrettet forskning og kompetanseutvikling. I tillegg til generell satsing på forskning på om over 1 mrd. kroner, foreslår Venstre å bruke 40 mill. kroner på å gjenopprette bl.a. ordningen med tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats i SkatteFUNN som Regjeringen fjernet i 2006, og å styrke den næringsrettede forskningen med 300 mill. kroner. I tillegg foreslår Venstre en stor satsing på markedsføring av norsk reiselivsnæring og foreslår en økning i bevilgningene på 50 mill. kroner av Regjeringens forslag til budsjett, og 50 mill. til offentlige og industrielle forsknings- og utviklingskontrakter (IFU/OFU) i regi av Innovasjon Norge.

Venstre mener at mange offentlige regler, skjemaer og påbud fører til unødige rapporteringskrav og kompliserte regelverk. Småbedrifter og gründere rammes ekstra hardt av «skjemaveldet». Derfor må vi forenkle hverdagen til disse bedriftene gjennom å avskaffe unødvendige lover og forskrifter, samt å forenkle innrapporteringen gjennom økt bruk av internettbaserte løsninger. Venstre foreslår derfor å bruke 90,2 mill. kroner for å redusere gebyrene knyttet til Brønnøysundregistrene med 20 %.

Tabell 1: Tiltak for næringsliv, gründere og småbedrifter

Skattelettelser ¹ overfor næringslivet, bl.a. KapitalFUNN-ordning, økte satser i SkatteFUNN, økte avskrivningssatser, samt reversering av alle "næringsfiendtlige" skatte-forslag fra Regjeringen (se tabell side 9-10)	3.697,0
Gjeninnføring av tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats i SkatteFUNN-ordningen	40,0
Næringsrettet forskning	300,0
Styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter	23,0
Div. tiltak for å få eldre (+62 år) til å stå lenger i arbeid (netto)	190,0
Økt reiselivssatsing	50,0
Forskning- og utviklingskontrakter, Innovasjon Norge	50,0
20 pst reduksjon i Brønnøysund-registrene	90,2
Klimatek: Nytt investeringsselskap for investering i klimateknologi, klimagründere mv ²	145,0
<i>Innføring med momsnøytrale innkjøp i staten</i>	
SUM NÆRINGSLIV/SMÅBEDRIFTER	4.585,0

¹ Påløpt beløp. Det bokførte beløpet (direkte virkning over statsbudsjett for 2009) er omtrent 1,2 mrd kroner

² Det foreslås å opprette et nytt statlig organ/investeringsselskap Klimatek som har som formål å investere i klimateknologi, klimagründere og miljøvennlig omstilling av eksisterende næringsliv. Selskapet baseres på samme retningslinjer som nasjonale såkornfond under Innovasjon Norge, dvs. at det legges opp til en investeringskapital på 1 mrd kroner, hvorav staten bidrar med 500 mill og private investorer med 500 mill. Direkte effekt over statsbudsjettet i 2009 blir avsetning til tap (25 pst/125 mill. kroner) og tilskudd til drift av selskapet (20 mill).

TUNG OG GJENNOMFØRT SATSING PÅ FORSKNING OG HØYERE UTDANNING

Kunnskap er noe av det viktigste Norge kan satse på i tiden som kommer, og at en slik satsing innebærer en sikring av fremtidig verdiskaping, demokrati og danning. For Venstre er det et mål at Norge skal være en førsteklases kunnskapsnasjon. Dette forutsetter at man sikrer gode og stabile rammebetingelser for grunnopplæring, høyere utdanning og forskning.

Særlig viktig er det å prioritere forskning og høyere utdanning. Dette innebærer blant annet at norske forskningsmiljøer må settes i stand til å møte internasjonal konkurranse og holde et høyt internasjonalt nivå. En systematisk, langsiktig og forutsigbar satsing på høyere utdanning og forskning er den beste garantien for verdiskaping, utvikling og den generelle allmenndannelse på lengre sikt. For Venstre er det å satse på forskning og høyere utdanning å investere i framtida.

En gunstig økonomisk situasjon for Norge gjør at mulighetene til å investere i framtida aldri har vært større. Det gjør man ved å satse på kunnskap og nye ideer gjennom robuste bevilgninger og langsiktige, vedvarende satsinger på utdanning, forskning og næringsliv.

Dessverre har Regjeringen stått for en svært defensiv og lite framtidsrettet politikk, og konsekvensen kan blant annet bli mindre nyskaping og en lavere evne til å finansiere fremtidig velferd. Det er fint at Regjeringen har fått en egen statsråd for forskning og høyere utdanning, men det er vanskelig å se større endringer enn at Regjeringen nå forsøker å rette opp deler av sin egen feilslåtte politikk fra tidligere budsjettår. Det kan knapt kalles en offensiv satsing.

Venstre registrerer at det i forbindelse med presentasjonen av forslaget til statsbudsjett for 2009 ble forsøkt skapt et inntrykk av at det såkalte "hvileskjæret" knyttet til reduksjon i basisbevilgninger til universiteter og høyskoler nå er reversert. Dette er i beste fall bare en del av sannheten. I etterkant av budsjettfremliggelsen har det fremkommet informasjon om at universitetene og høyskolene står foran kraftige budsjettkutt på grunn av økte lønns- og pensjonsutgifter som Regjeringen ikke har tatt høyde for i sitt forslag til statsbudsjett for 2009. Ifølge Kunnskapsdepartementets egne tall, jf. bl.a. Dokument nr. 15:157 (2008-2009), er summen om lag 440 mill. kroner. Dette er kostnader Regjeringen ikke har tatt hensyn til i sitt budsjettforslag, og den omtalte reverseringen av hvileskjæret innebærer i realiteten at universiteter og høyskoler blir påført ytterligere ett til to nye hvileskjær.

Venstre foreslår en økning i satsingen på forskning og høyere utdanning på 1,5 mrd kroner ut over regjeringens forslag, og følger på denne måten opp Venstres alternative budsjetter fra 2007 og 2008 som begge hadde en betydelig økt satsing på forskning med over 1 mrd mer enn det som ble sluttresultatet ved hjelp av regjeringspartiene. I tillegg foreslår Venstre å styrke fondsbeholdningen i Forskningsfondet med 28 mrd. kroner utover Regjeringens forslag. Fondet vil etter dette utgjøre 100 mrd. kroner, og økningen på 28 mrd. kroner vil - gitt en rentesats på 5 % - medføre en ekstra avkastning til forskningsformål på om lag 1,4 mrd. kroner i 2010 utover Regjeringens forslag.

Tabell 2: Økt satsing på forskning

Økte beløpsgrenser SkatteFUNN ³	442,0
Gjeninnføring av tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats i SkatteFUNN-ordningen	40,0
Næringsrettet forskning	300,0
Forskning- og utviklingskontrakter, Innovasjon Norge	50,0
Basis-kompensasjon universitet og høyskoler	220,0
369 nye stipendiat-stillinger	137,0
65 nye postdoc-stillinger	17,3
50 nye nærings-phd	6,7
Norges Forskningsråd	50,0
Utstyrsetterslep	100,0
Forskning klima/fornybar energi	100,0
Forskning miljøvennlig drivstoff/hydrogen	20,0
Div. mindre tiltak	37,5
<i>Forskningsfondet</i>	<i>28.000,0</i>
SUM FORSKNING/HØYERE UTDANNING (eksl fondsavsetning)	1.520,5

³ Påløpt beløp. Endringer i ordningen virker etterskuddsvis. Det får derfor ingen direkte budsjetteffekt før i 2010.

EN AMBISIØS MILJØ- OG KLIMAPOLITIKK

Venstre vil ha en ambisiøs miljøpolitikk med mål om å sikre livsgrunnlaget for kommende generasjoner og for alle deler av verden og skape likeverdige muligheter for alle. Dette innebærer en forpliktelse til å skape et økologisk likt utgangspunkt for kommende generasjoner. Naturmiljøet er livsgrunnlaget. Å hegne om dette er avgjørende for vår eksistens. Miljøpolitikk er å ta hensyn til langsiktige effekter på miljøet, selv om forurensning og overutnytting av ressurser kan gi kortsiktige gevinster.

Venstre ønsker en framtidsrettet miljøpolitikk hvor Norge skal være et foregangsland og bidra til å finne løsninger også andre land kan benytte. Globalt står vi overfor tre hovedutfordringer i miljøpolitikken: Utslipp av klimagasser, miljøgifter og tap av biologisk mangfold. Norge har et nasjonalt ansvar for disse miljøutfordringene. I tillegg gjenstår det mye regionalt og lokalt miljøarbeid i forhold til lokal luft- og vannkvalitet, ressurs- og avfallshåndtering, sikring av viktige naturområder og tilgang til natur.

Klimautfordringen er en av de største utfordringene menneskeheten står overfor. Norge skal være en pådriver i det internasjonale klimaarbeidet, og vi skal ta en lederrolle i arbeidet med å utvikle et godt, klimavennlig samfunn. Norges troverdighet som pådriver er avhengig av at vi reduserer egne utslipp, bidrar til utvikling av teknologi og viser at det er mulig å frikoble økonomisk vekst fra utslipp av klimagasser.

Venstre er glade for at det ble bred enighet om klimaforliket, avtalen om St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk Klimapolitikk, Innst. S. nr. 145 (2007-2008) om mer ambisiøse mål for klimaarbeidet og flere konkrete tiltak i flere sektorer. Regjeringen har også i sitt budsjettforslag en økt satsingen på klima- og miljøtiltak som et resultat av klimaforliket. Venstre ener imidlertid Regjeringen ikke tilstrekkelig følger opp det som er avtalt. Regjeringen ikke opp med de nødvendige tiltak for å nå de klimamålene som har fått bred tilslutning.

Derfor forslår Venstre en kraftig økning i miljø- og klimatiltak på samlet 1,25 mrd kroner utover Regjeringens forslag. Bl.a. foreslår Venstre økt satsing på klima- og miljøforskning, en kraftfull satsing på kollektivtransport, jernbane og trafikksikkerhet, diverse tiltak for ny fornybar energi og innefor klimaområdet. I tillegg forslår Venstre et samlet skattesifte fra rød til grønn skatt i vårt alternative opplegg på om lag 3 mrd kroner.

Tabell 3: Miljø- og klimatiltak

Forskning klima/miljø	120,0
Miljøovervåking	40,0
Villaks	10,0
Friluftstiltak og -aktiviteter	60,0
Opprydningstiltak, SFT	20,0
Miljøkartlegging, forvaltningsplanen	30,0
Lavenergi-programmet	5,0
Fjerning/tømming av skipsvrak	50,0
Trafikksikkerhetstiltak, rassikring og vedlikehold	285,0
Jernbane	600,0
Bybane, Nord-Jæren	6,0
Ungdomsrabatt NSB og annen kollektivtrafikk	34,0
Riksvegfergetjenester	7,0
Kulturminnefondet	200,0
Fondet for fornybar energi	10.000,0
<i>Ingen petroleumsaktivitet (seismiske undersøkelser) utenfor Lofoten og Vesterålen</i>	
<i>Avvikle ordningen med gratis utslippskvoter av CO2</i>	
SUM MILJØ, KLIMA ETC (eksl fondsavsetning)	1.267,0

FÆRRE FATTIGE BARN OG UNGE

Alle mennesker skal ha frihet og et verdig liv. Velferdsstaten skal bidra til dette, som borgernes solidariske system for rettferdighet og trygghet. De grunnleggende forutsetningene for et godt liv skal være der for alle, uavhengig av de ulikheter vi fødes inn i og de tilfeldigheter som livet selv rammer oss med mens vi lever.

Velferdssamfunnet er mer enn det stat og kommune sørger for av velferdstjenester. Mange frivillige fellesskap representerer en varme og nærhet det offentlige aldri kan eller skal erstatte. Det sosiale engasjementet i det sivile samfunnet utløser flere ressurser, det er mer oppfinnsomt enn det offentlige og det bryr seg om hjelpetrengende som ikke har fått plass i offentlige planer. Til grunn for alt ligger det personlige ansvaret hver enkelt har for seg selv og sine medmennesker. Det kan ingen velferdsstat erstatte.

Allikevel er det ingen tvil om at vi innen helse- og sosialpolitikken må prioritere mer til dem som trenger det mest. Dette krever omprioriteringer og bedre samhandling mellom ulike deler av helsevesenet. Sosial ulikhet i helse er et voksende problem og henger nøye sammen med fattigdom. Det er svært viktig for å bekjempe fattigdom at det satses på helsehjelp og behandling til de som alt for ofte faller utenfor også i helsevesenet. Rusmisbrukere må få bedre behandling og nødvendig helsehjelp.

Venstre vil understreke at vi har alle et ansvar for mennesker rundt oss. Det offentlig kan aldri kompensere fullt ut for virkningene av omsorgssvikt, misbruk eller andre problemer, men må i større grad ta ansvar og sette inn tiltak der hvor foreldre eller andre pårørende ikke makter omsorgsoppgaver. Ingen velger sin barndom. Det offentlig skal gripe inn ved omsorgssvikt, mishandling eller overgrep mot barn, samt når det foreligger alvorlige atferdsvansker hos barn eller ungdom. Men det offentlige har også et forebyggende ansvar. I dag preges det forebyggende arbeidet for barn og unge av sektorisering, manglende helhetlig tenkning og svak ledelse, og lav politisk status. Mulighetene for at et forebyggende opplegg skal lykkes, avhenger ofte av forhold som fritidsmuligheter, utdanning og tilgang til en stabil arbeids- og boligsituasjon.

I de fleste norske kommuner er det ulike instanser som skal ta seg av det forebyggende arbeidet, uten noe koordinerende eller overordnet styring. Venstre ønsker derfor å styrke forebyggingsarbeid og samhandling på en rekke områder for å forhindre fattigdom og gi alle så like levekår som mulig.

Tabell 4: Tiltak for å bekjempe fattigdom

Diverse boligtiltak ⁴	110,0
Økte tilskudd til frivillige organisasjon som arbeider med barn i lavinntektsfamilier/barnevern/integrering	35,0
Div tiltak i skolen for å hindre drop-out fra skolen. (leksehjelp, hjem-skole, deltakelse for alle, skrive og lesevansker)	117,5
Flere tiltaksplasser yrkeshemmede	30,8
Rusomsorg	205,0
Gratis tannhelse, fattige	150,0
Omsorgslønn til foreldre med funksjonshemmede barn	70,0
Styrking av helsesøstertjenesten	50,0
Rehabilitering	250,0
Støttekontakter	30,0
Ettervern, barnevernet til 23 år	25,0
SUM FATTIGDOMSTILTAK	1.073,3

⁴ Inkludert økt nedbetalingstid til 30 år i Husbanken

ENKELTE ANDRE SATSINGER

I tillegg til satsingene gjengitt innenfor hovedsatsingsområdene næringsliv, forskning, miljø og klima og fattigdomsbekjempelsen i tabellene 1-4 foran, fremmer Venstre i sitt alternative statsbudsjett forslag til en rekke andre satsinger og omprioriteringer. Venstre foreslår bl.a. et krafttak for å øke kompetanse hos og rekruttering av lærere, økt pappapermisjon med to uker og selvstendig opptjeningsrett for fedre, en økt kultursatsing på om lag 150 mill. kroner, 500 flere kvoteflyktninger, flere sivile stillinger i politiet og fjerne avkorting av pensjon for 69-åringer som velger å stå i arbeidslivet. Det vises til vedlegg 1, side for detaljert beskrivelse
Venstre foreslår samlet påplusninger og omprioriteringer på 5,35 mrd kroner i vårt alternativ.

Tabell 5: Andre tiltak og satsinger (utdrag)

Tiltak for økt kompetanse og rekruttering, lærere	550,0
Økt adopsjonsstøtte til 1G	15,1
Økt pappaperm med 2 uker og selvstendig opptjeningsrett for fedre fra 1.7.09 ⁵	600,0
Div. tiltak barnehager (økt likebehandling private, økt rekruttering førskolelærere, forskning)	172,0
Div. kultur-tiltak	148,2
500 flere kvoteflyktninger	36,9
Fjerne avkortning av alderspensjon for 69-åringer	170,0
Likebehandling av statspensjonister	122,0
Ulike tiltak for norske soldater i Afghanistan	50,0
Flere stillinger i politiet	66,0
Behovsprøvd læremiddelstipend i videregående skole	183,5

⁵ Påløpt beløp. Pga av de fleste fedre tar ut papperm i slutten av perioden er bokført effekt bare 15 mill i 2009.

FRA RØD TIL GRØNN SKATT

Venstre er skuffet over at Regjeringen ikke har benyttet denne anledningen til en kraftigere omlegging av skatte- og avgiftssystemet i en mer miljøvennlig retning, men heller fortsetter med en symbolpolitikk om å "ta de rike". Konsekvensen av Regjeringens skattepolitikk er at statlig og utenlandsk eierskap i norsk næringsliv blir kraftig favorisert, heller enn det spredte, private norske eierskap Venstre ønsker. Spesielt i en tid med finanskriser og utsikter til økning i konkurser og arbeidsledighet burde politikken vært lagt om i en retning som belønnet dem som ville investere i ny næringsvirksomhet og nye arbeidsplasser, spesielt innenfor områder som klima- og miljøteknologi og ved å stimulere til mer miljøvennlig omstilling i det øvrige norske næringslivet. Tidspunktet for en slik omlegging er definitivt nå. Både det forhold at klimaproblemene er vår tids største politiske utfordring og at Regjeringen skal holde det samlede skatte- og avgiftsnivået uendret og den omtalte finanskrisen tilsier en langt mer offensiv omlegging enn Regjeringens forsiktige endring av enkelte avgifter.

Venstre vil ha mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd, og mindre skatt på arbeid, og foreslår i Venstres alternative budsjett en slik omlegging fra rød til grønn skatt på om lag 3 mrd. kroner.

Venstre foreslår videre endringer og omlegging i skatte- og avgiftssystemet på ytterligere 3 mrd. kroner slik at Venstre i sitt alternativ foreslår endringer i Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg innenfor en ramme på knappe 6 mrd. kroner, med en netto skatte- og avgiftslette på 876 mill. kroner. Bl.a. foreslås det både å justere innslagspunktet i toppskatten og økning i minstefradrag. Det foreslås økt bunnfradrag i formuesskatten, styrking av BSU-ordningen, økte avskrivingssatser for næringslivet, styrking av SkatteFUNN-ordningen og rett til bunnfradrag for selvstendig næringsdrivende. Det foreslås videre at arveavgiften avskaffes, at det innføres et eget skattestimuli (KapitalFUNN) for langsiktig investering i ny næringsvirksomhet, og Venstre går mot alle Regjeringens forslag til målrettede skatteskjerpelser for næringslivet. På den annen side foreslår Venstre en rekke økninger i avgifter som stimulerer til en mer helse- og miljøvennlig adferd i tillegg til at enkelte særgoder knyttet til spesielle grupper av arbeidstakere fjernes.

Venstre foreslår videre en del endringer for å redusere antallet AFP-pensjonister og for å få flere til å stå lenger i arbeid i tråd med hovedintensjonene i pensjonsforliket. Venstre foreslår i sitt alternative budsjett derfor et eget skattefradrag på kr 5.000 for arbeidstakere mellom 62-67 år, kombinert med økt trygdeavgift for AFP-pensjonister. Samlet mener Venstre at disse tiltakene (en kombinasjon mellom gulrot og pisk) vil gi 1.000 færre AFP-pensjonister årlig.

Venstre vil stimulere til et sunnere kosthold/livsstil gjennom en omlegging av mva-systemet kombinert med høyere tobakksavgifter. Konkret foreslår vi at det ikke blir lav moms på frukt og grønt (8 pst), mens det blir full mva-sats (25 pst) på brus og sterkt sukkerholdig drikke og at den generelle matmomsen økes med ett prosentpoeng. Som et ledd i en slik omlegging støtter ikke Venstre Regjeringens forslag til kraftig økning i avgiftene på alkoholholdige drikkevarer. En økt mva-sats er etter Venstres syn et bedre virkemiddel. Venstres endringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2009 er som følger:

Tabell 6: Skatte- og avgiftsopplegget

Økt minstefradrag i lønnsinntekt med 1.000,- til 71.350,-	- 470,0
Økt innslagspunkt i toppskatt trinn 1 til 455.000	- 850,0
Heve fradragsgrensen for gaver til frivillige organisasjoner til 15.000,-	- 20,0
Øke skattepliktig fordel av kjøp av aksjer i egen bedrift til 5.000	- 36,0
Øke det årlige sparebeløpet i individuell pensjonsspareordning til 40.000	- 135,0
Øke fradragssatsen i BSU-ordningen fra 20 til 28 pst og øke totale ramme til 200.000,-	- 190,0
Gjeninnføre skattefritak for arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter mv	- 20,0
Eget skattefradrag på 5.000,- for aldersgruppen 62-67 år som bare mottar lønnsinntekt	- 240,0
Øke beløpgrensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8.000,-	- 13,0
Øke beløpgrensen for skattefri inntekt (lønnsoppgaveplikt) til 3.000,-	- 60,0
Halvering av fradraget for fagforeningskontingent	540,0
Flatt foreldrefradrag 20.000,-	35,0

Økte skatteinntekter som følge av å fjerne avkortning mot inntekt 69-70 år	50,0
Økte skatteinntekter som følge av 1.000 færre AFP-pensjonister	90,0
<i>Sum skattelette, lønnsinntekt</i>	<i>- 1.390,0</i>
Økt bunnfradrag i formuesskatten til 500.000,-	- 200,0
Gjeninnføre aksjerabatt på 5 pst i formuesbeskatning av aksjer	- 200,0
Gjeninnføre formuesskattfritaket for midler plassert i individuelle livrenter	- 100,0
Gå mot Regjeringens forslag til å øke ligningsverdien av bolig med 10 pst	- 230,0
Gå mot Regjeringens forslag om å fjerne 80-prosentregelen	- 380,0
<i>Sum skattelette, formuesskatt</i>	<i>- 1.110,0</i>
Fjerne hele arveavgiften	- 340,0
"Herreløs arv" tilfaller frivillige org.	- 3,0
<i>Sum endringer, arveavgift</i>	<i>- 343,0</i>
Økte avskrivningssatser saldogruppe d til 23 pst	- 280,0
Økte avskrivningssatser på fiskefartøy til 20 pst	- 35,0
Innføre en egen KapitalFUNN-ordning (business angels)	- 240,0
Innføre rett til minstefradrag for selvstendig næringsdrivende	- 50,0
Gå mot Regjeringens forslag til å øke ligningsverdiene av næringseiendom	- 320,0
SkatteFUNN: Heve prosjektgrensene til 8 mill for bedriftsinterne og 1 0 mill for eksterne prosjekter	0,0
SkatteFUNN: Fjerne ordningen om maksimal timesats på 500 kroner	0,0
SkatteFUNN: Fjerne begrensningen på antall timer egne ansatte kan godskrive ordningen	0,0
Gå mot Regjeringens innstramminger i fritaksmetoden	- 225,0
Halv arbeidsgiveravgift, nye lærlinger fra 1. juli 2009	- 45,0
<i>Sum endringer, næringsbeskatning</i>	<i>- 1.195,0</i>
Økt autodieselavgift 10 øre literen	200,0
Øke grunnavgiften i fyringsolje med 10 øre literen	120,0
Oppheve redusert sats i grunnavgift for fyringsolje for treforedlings- industri og pigmentindustri	60,0
Økt CO2-avgift på mineralske produkter med 15 øre literen	900,0
Avvikle ordningen med gratis utslippskvoter av CO2 og pålegge utslippene CO2-avgift	1.200,0
Økt CO2-avgift på innenlands flytransport 25 øre literen	100,0
Økt CO2-avgift på sokkelen 10 øre pr. tonn	111,0
<i>Sum endringer, økte miljøavgifter</i>	<i>2.691,0</i>
Lav mva-sats frukt og grønt	- 600,0
Full mva-sats på brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer	710,0
Øke matmomsen med ett prosentpoeng	550,0
Gå mot Regjeringens forslag om økt avgift på alkoholfrie drikkevarer	- 550,0
Økte tobakksavgifter med 5 pst	195,0
Økt trygdeavgift AFP, fra 3 til 5,4 pst	95,0
<i>Sum øvrige skatte- og avgiftsendringer</i>	<i>400,0</i>
SUM TOTALT SKATTE- OG AVGIFTSOPPLEGGET 2009	- 876,0

KUTT/OMPRIORITERINGER OG ØKTE INNTEKTER

I vårt alternative statsbudsjett foreslår Venstre ulike innsparingstiltak/omprioriteringer på om lag 5,82 mrd kroner. I tillegg foreslår Venstre samlet 433,2 mill. kroner i økte inntekter gjennom økt utbytte og salg av eiendom.

Av store innsparingstiltak foreslår Venstre å avvike nettolønnsordningen for sjøfolk. I en situasjon med et fortsatt stramt arbeidsmarked, mener Venstre det er helt feil politikk å subsidiere enkelte arbeidstagere og grupper på denne måten. Videre foreslår Venstre en faseforskyvning i Statsbygg, avvikling av de seismiske undersøkelsene i Nordland VII og Troms II og en prisjustering av oppholdsbetalingen i barnehagene. I tillegg foreslås det 1250 færre ordinære tiltaksplasser enn det regjeringen legger opp til og enkelte innstramminger i, lønnsgarantiordningen og avvikling av ventelønnsordningen i staten, samt diverse større eller mindre kutt i ulike utgiftsposter i statsbudsjettet. Enkelte kutt må sees i direkte sammenheng med omprioriteringer/utgiftsøkninger innenfor samme område. Det gjelder for eksempel innenfor utenriks/bistand og det gjelder satsing på flere og bedre lærere heller enn økt timetall i skolen.

Tabell 7: Kutt, omprioriteringer og økte inntekter

Ikke forsøk med 6timers-dag	12,0
Utskilling og salg av gamle Statskonsult	40,0
Redusert bevilgning til elektronisk ID	20,0
Nominell videreføring av partistøtten	14,2
Mindre bevilgninger til AFP (1000 færre AFP-pensjonister)	74,0
Div. faseforskyvninger, Statsbygg	100,0
Prisjustering av oppholdsbetaling i barnehager	358,5
Redusert basisbevilgning likestillings- og diskrimineringsombudet	7,0
Avvikle den kulturelle spaserstokken	20,0
Nominell videreføring, tilskudd til kultur- og informasjonsformål, UD	12,4
Omprioritere bistand fra Latin-Amerika bistand til andre formål	130,0
Omprioritere timetallsutvidelse i grunnskolen til satsing på lærere mv	715,3
Kutte forsøk med elektronisk hjemmesoning	40,0
Mindre bevilgning til utvidelse av DNA-register	30,0
Div. mindre distriktstiltak under KRD	87,5
1250 Færre ordinære tiltaksplasser	192,5
Avvikle ordningen med ventelønn i staten	21,0
Forenklinger i lønnsgarantiregelverket	35,0
Innstramming i ordningen "støtte til bil"	270,0
Avvikle ordningen med tilskudd til omstillingskommuner, forsvaret	2,0
Avvikle nettolønnsordningen for sjøfolk	1.465,0
Avvikle tilskudd til skogbilveier og skogplanting under LUF	70,0
Fjerne eksportstøtte for bearbeidede landbruksvarer og til osteproduksjon	36,4
Ingen seismiske undersøkelser i Nordland VII og Troms II	244,4
Avvikle ordningen for kjøp av klimavoter SFT	13,2
Nominell videreføring av støtten til partigruppene på Stortinget	12,3
Omprioritere bevilgninger til kommunale rusmiddelpolitiske handlingsplaner	24,0
Halvering av reduksjonen i legemiddelomsetningsavgiften	45,0
Endre ordningene med gratis læremidler og utstyrsstipend i videregående skole	560,0
Avvikle ordningen med frukt og grønt skolestart høsten 2009	95,0
Samordningstiltak helseregioner	150,0
Momsnøytrale innkjøp i staten	250,0
Ostehøvelkutt i departementene	200,0
Mindre kjøp av klimavoter	307,5
Sum kutt omprioriteringer:	5.817,8
Salg av forsvarseiendommer	130,0
Økte renter, Husbanken	1,2
Økt utbytte Statkraft, Argentum og Flytoget	302,0
Sum økte inntekter:	433,2
SUM ØKTE KUTT/OMPRIORITERINGER OG ØKTE INNTEKTER	6251,0

VEDLEGG 1:

DETALJERT OVERSIKT OVER VENSTRES ALTERNATIVE STATSBUJSJETT MED POSTER OG BOKFØRT OG PÅLØPTE STØRRELSER.

DEL I: SKATTE OG AVGIFTSOPPLEGGET

Ram me	Post.kap	Tekst	Bokført	Påløpt	Kommentar
22	5501.72	Økt minstefradrag lønnsinntekt 1.000,-	-470,0	-590,0	Regjeringens forslag er 70.350,-
22	5501.70	Økt innslagspunkt i toppskatten til 455.000. Gir 77.500 færre toppskattebetalere.	-850,0	-1060	Forslaget er basert på lønnsjustering gjennom hele Stoltenberg II-perioden. Regjeringens forslag er 441.000.
22	5501.72	Økt maksimalt skattefradrag for gaver til frivillige org. til 15.000,-	-20,0	-25,0	Dagens grenser er 12.000,-
22	5501.72	Øke skattepliktig fordel av kjøp av aksjer i egen bedrift til 5.000,-	-36,0	-45,0	Dagens grenser er på 1.500,-
22	5501.72	Øke det årlige sparebeløpet i individuelle pensjonsordninger til 40.000,-	-135,0	-170,0	Dagens grense er på 15.000,-.
22	5501.72	Økning av satsen for skattefradrag i BSU-ordningen fra 20 % til 28 %.	-190,0	-240,0	Bedre tiltak enn å øke rammene ytterligere (regjeringen foreslår betydelige forbedringer)
22	5501.72	Økning av den totale sparegrensen i BSU-ordningen til 200.000,-	0	?	Ingen provenyeffekt i 2009 fordi ingen vil nå dette nye maksimalbeløpet i første år.
22	5501.72	Gjeninnføre skattefritak for arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter mv	-20,0	-25,0	Samme ordning som gjaldt i 2005. Avviklet av den sittende regjering.
22	5501.72	Eget skattefradrag på 5.000,- for aldersgruppen 62-67 år som bare mottar lønnsinntekt (ikke pensjon eller trygd)	- 240,0	-300,0	For å stimulerer flere til å stå lenger i arbeid. Må sees i sammenheng med endringer i AFP etc.
22	5501.72	Øke beløpsgrensen for	-10,0	-12,0	Regjeringen foreslår en økning fra 2.000 til 4.000,-
	5700.71	lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8.000,-	-3,0	-4,0	
22	5501.72	Øke beløpsgrensen for skattefri inntekt (lønnsoppgaveplikt) til 3.000,-	-34,0	41,0	Dagens generelle grense er 1.000,-. For lønnsutbetalinger for arbeid knyttet til hjemmet er den 2.000. Regjeringen foreslår å øke denne til 4.000,-
	5700.71		-8,0	11,0	
	5700.72		-18,0	23,0	
22	5501.72	Halvering av fradraget for fagforeningskontingent	540,0	540,0	
22	5501.72	Flatt foreldrefradrag 20.000,-	35,0	40,0	I dag er fradraget 25.000 for første barn og 15.000 for påfølgende barn.
22	5501.70	Økte skatteinntekter som følge av å	10,0	13,0	
	5501.72	fjerne avkortning mot inntekt også	5,0	7,0	
	5700.71	for 69-70 år	35,0	45,0	
22	5501.72	Økte skatteinntekter som følge av 1.000 færre AFP-pensjonister	90,0	110,0	
SUM SKATTELETTE LØNNSINNTÉKT			-1319,0	-1641,0	
22	5501.72	Økt bunnfradrag i formuesskatten til 500.000,-	-200,0	-250,0	Regjeringen har foreslått betydelig økning i bunnfradrag (470.000,-).
22	5501.70	Gjeninnføre aksjerabatt på 5 pst i formuesbeskatning av aksjer	-200,0	-300,0	Regjeringen har tidligere avskaffet denne ordningen.
22	5501.70	Gjeninnføre formuesskattfritaket for midler plasser i individuelle livrenter	-100,0	-125,0	Ordningen ble avviklet av regjeringen i 2007.
22	5501.70	Gå mot regjeringens forslag til å øke ligningsverdien av bolig med 10 pst	-230,0	-290,0	
22	5501.70	Gå mot regjeringens forslag om å fjerne 80-prosentregelen	-380,0	-470,0	
SUM ENDRINGER I FORMUESSKATTEN			-1110,0	-1435,0	
22	5506.70	Fjerne hele arveavgiften	-340,0	-1120,0	Som følge av regjeringens mange endringer i arveavgiften er det et

					relativt sett lite bokført proveny for å få fjernet hele arveavgiften.
22	5506.70	"Herreløys arv" tilfaller frivillige org.	-3,0	-3,0	
SUM ENDRINGER I ARVEAVGIFTEN:			-343,0	-1123,0	
22	5501.72	Økte avskrivningssatser saldogruppe d til 23 pst	-280,0	-1200,0	Økes fra 20 til 23 pst
22	5501.72	Økte avskrivningssatser på fiskefartøy til 20 pst	-35,0	-75,0	Dagens sats er 14 pst
22	5501.72	KapitalFUNN-ordning (business angels)	-240,0	-300,0	Det innføres en ordning der det gis mulighet til 20 % skattefradrag for investeringer i selskap gitt at investeringen holdes i minimum 3 år, og at man ikke er tilknyttet selskapet, maksimal fradragssum er 500.000,- og maks ramme er 2,5 mrd kroner.
22	5501.72	Innføre rett til minstefradrag for selvstendig næringsdrivende	-50,0	-75,0	Anslag. Ikke mulig å få provenyberegning fra dept.
22	5501.70	Gå mot regjeringens forslag til å øke ligningsverdiene av næringsseiendom	-320,0	-1000,0	
22	5501.72	SkatteFUNN: Heve prosjektgrensene til 8 mill for bedriftsinterne og 10 mill for eksterne prosjekter. Ingen bokført effekt før i 2010.	0	-300,0	Dagens regler er 4 mill for egenutførte prosjekter og 8 mill for prosjekter utført av forskningsinstitusjoner godkjent av NFR.
22	5501.72	SkatteFUNN: Fjerne ordningen om maksimal timesats på 500 kroner.	0	-140,0	Ingen bokført effekt før i 2010.
22	5501.72	SkatteFUNN: Fjerne begrensningen på antall timer egne ansatte kan godskrive ordningen.	0	-2,0	Dagens regler er maks 1850 timer pr år pr ansatt. Ingen bokført effekt før i 2010
22	5501.72	Gå mot regjeringens innstramminger i fritaksmetoden?	-225,0	-475,0	Mulig markert lavere proveny grunnet fall i børskurser
22	5700.72	Halv arbeidsgiveravgift, nye lærlinger fra 1. juli 2009	-45,0	-130,0	
SUM SKATTELETTE NÆRINGSLIV:			-1195,0	-3697,0	
22	5536.77	Økt autodieselavgift 10 øre literen	200,0	220,0	
22	5542.70	Øke grunnavgiften i fyringsolje med 10 øre literen	120,0	130,0	
22	5542.70	Oppheve redusert sats i grunnavgift for fyringsolje for treforedlingsindustri og pigmentindustri	60,0	65,0	
22	5543.70	Økt CO2-avgift på mineralske produkter med 15 øre literen	900,0	990,0	
22	5543.70	Avvikle ordningen med gratis utslippskvoter av CO2 og pålegge utslippene CO2-avgift	1200,0	1300,0	
22	5543.70	Økt CO2-avgift på innenlands flytransport 25 øre literen	100,0	110,0	
22	5507.71	Økt CO2-avgift på sokkelen 10 øre pr.	-55,0	-116,0	Gir relativt sett liten netto provenyøkning pga skatteregler
	5507.72	Tonn	-106,0	-205,0	
	5508.70		272,0	544,0	
SUM ØKTE MILJØAVGIFTER:			2691,0	3038,0	
22	5521.70	Lav mva-sats frukt og grønt	-600,0	-700,0	Lav sats er 8 pst.
22	5521.70	Full mva-sats på brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer	710,0	800,0	
22	5521.70	Øke matmomsen med ett prosentpoeng kombinert med lav sats på frukt og grønt og full sats på brus etc.	550,0	655,0	
22	5556.70	Gå mot regjeringens forslag om økt avgift på alkoholfrie drikkevarer	-550,0	-600,0	
22	5531.70	Økte tobakksavgifter med 5 pst	195,0	210,0	
22	5700.71	Økt trygdeavgift AFP, fra 3 til 5,4 %	95,0	120,0	
SUM ØVRIGE SKATTE- OG AVGIFTSFORSLAG:			400,0	485,0	
SUM ALLE SKATTE- OG AVGIFTSFORSLAG:			-876,0	-4373,0	

DEL II: PÅPLUSNINGER

Ramme	Post.kap	Tekst	Bokført	Påløpt	Merknad
1	1570.01	Økt driftstilskudd, Datatilsynet	2,0	2,0	
1	1580.30	Uni-museer	10,0	10,0	Veksthus UiO oppstart
SUM RAMME 1: STATSFORVALTNINGEN			12,0	12,0	
2	231.51	Forskning barnehager	10,0	10,0	Styrke igangsetting av program
2	231.51	Rekrutteringspakke førskolelærere	25,0	25,0	Vi mangler pt ca. 4000 førskolelærere.
2	231.65	Økt likebehandling av private barnehager, > 87 %	134,0	134,0	2 prosents økning. I dag får private dekket 85 % av kommunale barnehager.
2	844.70	Økt kontantstøtte-kostnader som følge av prisjustering av foreldrebetaling (maks-pris) i barnehager	13,0	13,0	Samlet innsparing er netto 345,5 mill.
2	846.70	Tilskudd til frivillige organisasjoner, likestillingsarbeid	1,0	1,0	
2	852.70	Økt adopsjonsstøtte til 1G	15,1	15,1	
2	855.01	Lovfeste rett til ettervern fra barnevernet til fylte 23 år	25,0	25,0	"Tenk på et tall" Departementet kan ikke gi provenyberegning.
2	2530.70	Økt pappaperm, 2 uker	0,0	340,0	
2	2530.70	Selvstendig opptjeningsrett for fedre for barn født etter 1.7.2009	15,0	300,0	
SUM RAMME 2: FAMILIE OG FORBRUKER			238,1	863,1	
3	315.79	Forskning frivillighet	3,5	3,5	Dobling i forhold til regjeringens forslag.
3	315.79	Tilskudd til friluftaktivitet i regi av frivillige organisasjoner	20,0	20,0	
3	320.53	Økt tilskudd til Beaivváš Sámi Teáhter og Samisk kunstmuseum	6,0	6,0	
3	320.74	Flerkulturelle institusjoner	6,0	6,0	Omfatter bl.a. Cosmopolite, Horisont-Mela m.fl.
3	320.74	Oslo Camerata	0,8	0,8	Fast budsjettpost/ driftstilskudd.
3	320.78	Bjørnsonåret 2010/Hamsun 2009	1,0	1,0	Forberedelser til markeirng.
3	320.78	Tilskudd til frivillige org. For kulturtiltak rettet mot eldre	5,0	5,0	Må sees i sammenheng med kutt i den kulturelle spaserstokken
3	321.72	Gjennomføringsstipend, kunstutdannede	0,3	0,3	
3	321.73	Flere arbeidsstipend for kunstnere	10,6	10,6	50 nye stipend.
3	323.78	Folkemusikk	3,5	3,5	Immateriell kulturarv. Fordeles på institusjoner og prosjektet "Bygda Dansar".
3	323.78	Tilskudd til Oslo Internasjonale kirkemusikkfestival	1,5	1,5	
3	324.55	Fri scenekunst under Norsk kulturfond	5,0	5,0	Omfatter flere typer kulturuttrykk – styrking av frie grupper.
3	325.01	Utvikling av plan for samlingsforvaltning og -formidling i museene.	5,0	5,0	
3	326.55	Utvidelse av innkjøpsordningen for litteratur.	61,8	61,8	Utvides til også å gjelde skolebibliotek samt utvidelse av ordningen med saksprosa.
3	326.78	Bibliotek	18,2	18,2	Fordeles på følgende poster: - styrking av flerkulturelle bibliotek - oppstart av investeringsprogram for biblioteklokaler - kompetanseutvikling ansatte.
SUM RAMME 3: KULTUR			148,2	148,2	
4	141.01	NORAD	20,0	20,0	Omfordeling bistand. Sees i sammenheng med kutt på 130 mill i bistand til Latin-Amerika.
4	150.78	Bistand Afrika	50,0	50,0	Omfordeling bistand.

4	160.70	Sivilt samfunn	19,0	19,0	Omfordeling bistand.
4	160.72	Demokratistøtte partier	1,0	1,0	Omfordeling bistand.
4	162.70	Humanitær bistand og menneskerettigheter	20,0	20,0	Omfordeling bistand.
4	165.01	Forskning, kompetanseheving og evaluering bistand	20,0	20,0	Omfordeling bistand.
SUM RAMME 4: UTENRIKS			130,0	130,0	
5	400.01	Juridisk forskning	4,0	4,0	Samarbeid mellom juridisk fakultet og NFR
5	440.01	Flere stillinger i politiet	44,0	44,0	
5	440.01	Returarbeid, asyl-avslag	5,0	5,0	
5	441.01	Flere sivile stillinger i Oslo-politiet	22,0	22,0	
SUM RAMME 5: JUSTIS			75,0	75,0	
6	581.21	Kunnskapsutvikling, leiesektoren	3,0	3,0	Tiltak for å profesjonalisere leiesektoren, ved å etablere flere stiftelser og utvikle internettløsninger for både leietaker og utleiere.
6	581.75	Boligtilskudd, etablering av utleieboliger og innføring av ordningen med "Hjemkjøp"	20,0	20,0	
6	587.22	Kunnskapsutvikling	5,0	5,0	Utrede og utvikle kompetansekrav og et sett av minimumskrav tilsvarende tiltaksklasse 1 for små foretak innen byggfagene.
6	651.71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	10,0	10,0	Tiltak for bedre integrering
6	681.71	Tilskudd til samisk næringsvirksomhet (ny post)	2,0	2,0	
6	690.01	10 mill. ekstra til elektronisk saksbehandling i UDI	10,0	10,0	
6	690.01	500 flere kvoteflyktninger	2,1	2,1	Samlede kostnader er 83,7 mill, men 36,9 mill av dette kan inntektsføres som ODA-godkjente utgifter som paradoksalt nok får effekt på samlet norsk bistands-innsats. Netto kostnad er 46,8 mill.
6	690.73		2,6	2,6	
6	690.75		3,0	3,0	
6	650.01		1,3	1,3	
6	651.60		67,8	67,8	
6	653.60		8,6	8,6	
6	3690.03		-2,9	-2,9	
6	3690.06		-2,6	-2,6	
6	3651.01		-31,4	-31,4	
SUM RAMME 6: INNVANDRING, REGIONAL UTVIKLING OG BOLIG			98,5	98,5	
7	621.63	Støttekontakter	30,0	30,0	Fattigdoms-tiltak
7	621.63	"Skjeve boliger"	25,0	25,0	
7	621.70	Tilskudd til frivillige organisasjoner til gjennomføring av fritidsaktiviteter for barn i lavinntektsfamilier	25,0	25,0	
7	634.76	200 flere tiltaksplasser	26,4	26,4	
7	605.01	yrkeshemmede	4,4	4,4	
7	2650.71	Styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter	13,4	13,4	
7	2650.72	Omsorgslønn til foreldre med funksjonshemmede barn	10,0	10,0	
7	2650.72		70,0	70,0	
7	2670.70	Fjerne avkortning av alderspensjon	50,0	50,0	Regjeringen har foreslått å fjerne avkortning for ett årstrinn 68-69 år, men har solgt det som om det skulle være også for gruppen 69-70 år
7	2670.71	for 69-åringer	120,0	120,0	
7	2670.71	Likebehandling av statspensjonister	122,0	122,0	
SUM RAMME 7: ARBEID OG SOSIAL			496,2	496,2	
8	451.01	Opprydding av udetonerte bomber, miner, granater og andre etterladenskaper fra krigens dager i Porsanger og Karasjok.	4,0	4,0	Teknisk lagt under Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
8	1792.01	Div. tiltak norske soldater i	50,0	50,0	Gjelder tiltak både i Afghanistan og

Afghanistan					tiltak til bl.a. psykisk hjelp etter hjemkomst.
SUM RAMME 8: FORSVAR			54,0	54,0	
9	900.21	Kunnskapsdugnaden	2,0	2,0	Fellesprosjekt mellom LO, NHO, KUD og NHD. Får 2 mill fra KUD, 0 fra NHD.
9	2421.71	Ymse reiselivstiltak i regi av IN	50,0	50,0	
9	2421.72	Forsknings- og utviklingskontrakter, IN	50,0	50,0	
9	2425.01	Klimatek, driftsutgifter (ny post)	20,0	20,0	Drift av nytt investeringsselskap i klimavennlig næringsvirksomhet.
9	2425.51	Tapsfond, Klimatek (ny post)	125,0	125,0	25 % tap. Samme som såkornfond.
9	3904.01	Kutte Brønnøysund-gebyrene med 20 pst	90,2	90,2	
SUM RAMME 9: NÆRING			337,2	337,2	
12	1825.21	Lavenergiprogrammet	5,0	5,0	
12	1870.70	Styrking av Petoros administrasjon	5,0	5,0	
12	5440.24	Økte driftsutgifter SDØE som følge av økt CO2-avgift på sokkelen	67,0	133,0	Skatteteknisk sak.
SUM RAMME 12: OLJE OG ENERGI			77,0	143,0	
13	1410.21	Miljøovervåking	20,0	20,0	SEAPOP
13	1427.21	Villaks (gyro mv)	10,0	10,0	
13	1427.31	Friluftstiltak	20,0	20,0	
13	1427.74	Friluftaktiviteter	20,0	20,0	
13	1441.39	Opprydningstiltak, SFT	20,0	20,0	Gift i fjorder, vann og vassdrag
13	1465.21	Miljøkartlegging, forvaltningsplan	30,0	30,0	MARENO
13	4441.02	Salg av klimavoter, SFT-regi	13,3	13,3	Reduserte inntekter som resultat av avvikling av ordningen. Motpost på kutt-siden.
SUM RAMME 13: MILJØ			133,3	133,3	
15	719.21	Styrking av helsesøstertjenesten	50,0	50,0	
15	726.21	Ymse rus-tiltak (i tillegg til LAR)	50,0	50,0	
15	727.21	Tannhelse, fattigdom	150,0	150,0	Skjerme utsatte grupper
15	732.70	LAR	155,0	155,0	
15	732.70	Rehabilitering, helseforetakene	250,0	250,0	
SUM RAMME 15: HELSE			655,0	655,0	
16	222.60	Hjem-skole (ny post)	2,5	2,5	
16	225.50	Elevedrift, kantine, deltagelse for alle (ny post)	25,0	25,0	
16	225.51	Samarbeidstiltak skole/barnevern (ny post)	50,0	50,0	
16	225.63	Samiske lærebøker	5,0	5,0	2 mill. til bedre vilkår for samiske lærebokforfattere og produsenter 3 mill. til økt produksjon.
16	225.71	Musikk-/kulturskoler	2,5	2,5	
16	225.74	Elevorganisasjoner (drift og tiltak)	0,3	0,3	
16	225.78	Rådgivning	5,0	5,0	
16	226.21	Pilotprosjekt barn og ungdom med skrivevansker	25,0	25,0	
16	226.21	Håndverksfag	5,0	5,0	
16	226.22	Kompetanseår/lærerløft	350,0	350,0	Systematisk videreutdanning av lærere
16	226.22	Rekrutteringstiltak (stipend, seniortiltak)	200,0	200,0	
16	226.76	Leksehjelp	10,0	10,0	
16	270.41	Studentvelferd	10,0	10,0	Helsetilbud + barnehager.
16	271.50	Basis-kompensasjon universitet og høyskoler. Samlet 220 mill. kroner.	106,0	212,0	Som følge av økte kostnader til pensjonsutgifter og
	271.51		10,0	20,0	underkompensasjon for lønns- og
	271.52		10,8	21,6	prisvekst. Halvparten nå og
	272.50		52,3	104,7	halvparten i RNB. Samlet behov er
	272.51		0,8	1,6	440,4 mill. totalt.
	272.52		0,6	1,2	
	272.71		0,1	0,2	

	275.50		28,1	56,3	
	275.51		7,7	15,4	
	275.52		1,05	2,1	
	275.70		1,15	2,3	
	275.71		1,2	2,4	
	275.72		0,2	0,4	
16	271.52	369 nye stipendiat-stillinger. Samlet	106,9	321,6	Samlet 520 nye stillinger i 2009 i tråd
	272.52	kostnad er 137 mill.	3,4	10,4	med NIFU STEPs måltall
	272.72		1,1	3,2	
	275.52		19,7	59,2	
	275.72		0,5	1,6	
	281.01		2,7	8,0	
	285.52		2,7	8,0	
16	271.52	65 nye Post-doc-stillinger	16,8	50,4	Til sammen 100 nye stillinger i 2009
	272.52		0,5	1,6	
16	271.50	Fullfinansiering bachelor i luftfartsfag	10,0	10,0	
		Universitet i Tromsø.			
16	272.50	Nasjonalt forskningssenter for	5,0	5,0	
		universell utforming, Høgskolen i			
		Gjøvik			
16	275.50	Kunststipendiater	2,7	2,7	Teknisk ført her.
16	285.52	50 nye Nærings-phd	6,7	6,7	Til sammen 60 nye stillinger i 2009
16	285.52	NFR	50,0	50,0	Div prosjekter, for eksempel 60
					stipendiater
16	285.52	Utstyrsetterslep	100,0	100,0	
16	285.52	Forskning klima/fornybar energi	100,0	100,0	
16	340.01	Demokratireform i kirken	10,0	10,0	Behov i 2009 i flg høring
16	341.01	Flere pretestillinger	10,0	10,0	
16	340.71	Kirkens ressurscenter mot sex og vold	0,3	0,3	
16	920.50	Næringsrettet forskning	300,0	300,0	Diverse tiltak
16	928.71	Tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats,	40,0	40,0	
		SkatteFUNN			
16	2410.70	Endre dagens ordninger med ikke-	183,5	183,5	Det ikke-behovsprøvde
		behovsprøvd utstyrsstipend, med et			utstyrsstipendet er pt. på mellom 820
		behovsprøvd stipend på 600 kr pr.			– 2.760 kroner pr. år avhengig av
		mnd.			type utdanning.
16	2410.71	Freshman-år + første års utdanning i	10,2	10,2	
		ikke-vestlige land			
SUM RAMME 16: KIRKE, UTDANNING OG FORSKNING			1893,0	2422,9	
17	1062.01	Fjerning/tømming av skipsvrak	50,0	50,0	
17	1301.50	Forskning, hydrogen og biodrivstoff	20,0	20,0	RENERGI-programmet
17	1320.23	Drift og vedlikehold riksveger	35,0	35,0	
17	1320.30	Trafikksikkerhet: Midtdelere	50,0	50,0	
17	1320.30	Trafikksikkerhet: Gang- og	100,0	100,0	
		sykkelveger			
17	1320.31	Rassikring	100,0	100,0	
17	1320.72	Kjøp av riksvegfergetjenester	9,0	9,0	
17	1350.23	Jernbane. Drift og vedlikehold Oslo-	100,0	100,0	
		området			
17	1350.30	Jernbane: Investering i linjen	500,0	500,0	
17	1350.30	Bybane/kombi-bane Stavanger/Nord	6,0	6,0	
		Jæren			
17	1351.70	50 % ungdomsrabatt på NSB	6,0	6,0	
17	1560.22	Nasjonalt prosjekt, elektronisk	2,0	2,0	Videreføring av tidligere
		byggesaksbehandling			prøveprosjekt i 41 kommuner.
SUM RAMME 17: TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON			978,0	978,0	
18	572.60	50 % ungdomsrabatt på øvrig	28,0	28,0	
		kollektivtransport			
SUM RAMME 18: RAMMETILSKUDD TIL KOMMUNESEKTOREN			28,0	28,0	
SUM PÅPLUSNINGER:			5353,5	6574,4	

DEL III: KUTT/OMFORDELING

Ram me	Post.kap	Tekst	Bokført	Påløpt	Merknad
1	1500.21	Forsøk med 6 timers dag, overført fra 2008	12,0	12,0	
1	1521.01	Utskilling og salg av gamle Statskonsult fra Direktoratet for forvaltning og IKT	40,0	40,0	Venstre var mot innlemmingen av Statskonsult i det nye direktoratet.
1	1521.23	Elektronisk ID	20,0	20,0	Ny post som regjeringen foreslår å avsette 80,0 mill. til. Virker svært mye.
1	1530.70	Nominell videreføring av partistøtten	9,3	9,3	Har hatt stor vekst de siste årene, kan få et ørlite "hvileskjær"
	1530.71	Samlet innsparing 14,2 mill	1,2	1,2	
	1530.73		2,6	2,6	
	1530.75		0,8	0,8	
	1530.76		0,3	0,3	
1	1542.01	1000 færre AFP-pensjonister som følge av skatte-stimuli.	50,0	50,0	Samlet innsparing inkl. økt skatteinngang er 164 mill bokført.
1	1580.33	Videreføring av byggeprosjekt	50,0	50,0	10 % mindre til Halden fengsel. Betyr lite for framdriften.
1	2445.33	Videreføring av ordinære byggeprosjekt, Statsbygg	50,0	50,0	2 måneders utsetting av utvidelse av Regjeringskvartalet R6.
2	231.60	Prisjustering av foreldrebetaling	316,1	316,1	Samlet innsparing er netto 345,5 mill.
2	231.61	(maks-pris) i barnehager	11,0	11,0	
2	231.64.		4,0	4,0	
2	231.65		27,4	27,4	
2	849.50	Basisbevilgning til likestillings- og diskrimineringsombudet.	7,0	7,0	"Ubegrunnet" vekst ut over lønns- og prisjustering.
3	320.78	Den kulturelle spaserstokken	10,0	10,0	Omprioriteres til tilskudd til frivillige org. som driver med kulturtiltak overfor eldre.
4	115.70	Tilskudd til kultur- Norgesfremme og informasjonsformal, UD	12,4	12,4	Nominell videreføring.
4	153.78	Bistand, Latin-Amerika	130,0	130,0	Omfordeles til annen og mer målrettet bistand
4	480.50	Reversering av timetallsutvidelsen i grunnskolen (5 timer i 2008 + 2 timer fysisk aktivitet 2009) – konsekvens for Svalbard	0,2	0,2	Samlet 715,3 mill. kroner
5	400.01	Forsøk med soning med elektroniske fotlenker	0,6	0,6	Vi er politisk mot forsøket
5	430.01		39,4	39,4	
5	440.01	DNA-register	30,0	30,0	
6	551.60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	45,0	45,0	Venstre ønsker et langt mindre omfattende DNA-register enn regjeringen.
6	552.72	Småsamfunnssatsing	21,0	21,0	Rød-grønne symbolpenger.
6	554.01	Kompetansesenter for distriktsutvikling	21,5	21,5	Prosjektene som får støtte, bør finansieres andre steder for eksempel over kulturbudsjettet.
7	605.01	1.250 færre ordinære tiltaksplasser	27,5	27,5	Vi var i mot opprettelsen av senteret i 2008
7	634.76		165,0	165,0	Halvert fra et kutt på 2500 plasser i vårt alternative forslag 2008
7	635.01	Avvikle ordningen med ventelønn i staten	10,5	10,5	Foreslått av Bondevik II
7	3635.01		10,5	10,5	
7	666.70	1000 færre AFP-pensjonister som følge av skatte-stimuli.	24,0	24,0	Samlet innsparing inkl. økt skatteinngang er 164 mill bokført.
7	2542.70	Forenklinger i lønnsgarantiregelverket	35,0	35,0	Foreslått av Bondevik II
7	2661.74	Innstramming i ordningen "støtte til bil".	270,0	370,0	Kan enten skje ved reduksjon i beløp pr. bil eller utvidelse av bilenes levetid fra 11 til 12 år.

8	1795.60	Tilskudd til omstillingskommuner, forsvaret	2,0	2,0	Posten avvikles. Det er ikke noen forventet omstilling i 2009.
9	909.73	Avvikling av nettolønnsordningen for sjøfolk	1465,0	1750,0	
11	1150.50	Avvikling av tilskudd til skogsbilveier og skogplanting under Landbrukets utviklingsfond (LUF)	70,0	70,0	
11	1150.70	Eksportstøtte for bearbeidede landbruksvarer, Tilskott til råvareprisordninga	36,4	36,4	
12	1810.21	Seismiske undersøkelser i Nordland VII og Troms II	200,0	200,0	
13	1441.22	Statlig ordning for kjøp av klimakvoter, SFT	13,2	13,2	Dårlig ide. Budsjetterer imidlertid med mer inntekter enn utgifter på ordningen (+ 131.000)
14	41.70	Nominell videreføring av partigruppene på Stortinget	12,3	12,3	Har hatt stor vekst de siste årene, kan få et ørlite "hvileskjær" jfr. balansen til de ulike stortingsgruppene.
15	718.63	Kommunale rusmiddelpolitiske handlingsplaner	24,0	24,0	Foreslått økning på posten, brukes i stedet til annen rus-satsing
15	760.21	Den kulturelle spaserstokken	10,0	10,0	Omprioriteres til tilskudd til frivillige org. som driver med kulturtiltak overfor eldre.
15	2751.70	Legemiddelomsetningsavgiften	45,0	45,0	Halvering av regjeringens forslag til reduksjon i avgiften
16	222.01	Reversering av timetallsutvidelsen i	0,1	0,1	Samlet 715,3 mill. kroner
16	228.70	grunnskolen (5 timer i 2008 + 2 timer fysisk aktivitet 2009) – effekt private skoler.	15,0	15,0	
16	2410.70	Endre dagens ordninger med ikke-behovsprøvd utstyrsstipend, med et behovsprøvd stipend på 600 kr pr. mnd.	187,0	187,0	Det ikke-behovsprøvd utstyrsstipendet er pt. på mellom 820 – 2.760 kroner pr. år avhengig av type utdanning. Samlet innsparing på dette og avvikling av "gratis læremidler" er 376,5 mill
18	571.60	Avvikling av gratis frukt og grønt i ungdomsskolen	95,0	228,0	Kan av praktiske årsaker først iverksettes fra skolestart høsten 2009.
18	571.60	Reversering av timetallsutvidelsen i grunnskolen (5 timer i 2008 + 2 timer fysisk aktivitet 2009)	700,0	700,0	Samlet 715,3 mill. kroner
18	572.60	Avvikle dagens ordninger med gratis læremidler i videregående skole.	373,0	373,0	Erstattes av et behovsprøvd stipend på 600 kr. mnd.
19	2309.01	Samordning mellom helse-regioner, innsparing sengeposter ved bedre hygiene etc.	150,0	150,0	Føres teknisk mot ymse. Gjorde samme manøver i 2008-budsjettet.
19	2309.01	Innføre ordning med momsnøytrale innkjøp i staten	250,0	250,0	Foreslått av Bondevik IIs siste budsjett (2006-budsjettet).
19	2309.01	Ostehøvelkutt i departementene	200,0	200,0	Vanvittig vekst i mange departements driftsbudsjett.
19	2309.01	Avvikle ordningen med eksportstøtte til osteproduksjon	208,0	208,0	Føres teknisk mot "ymseposten". Foreslått av V i forbindelse med jordbruksoppgjøret.
21	1638.21	Mindre kjøp av klimakvoter	307,5	307,5	Det er foreløpig ikke kjøpt kvoter for mer enn 873.000 kroner på tross av "heftige" budsjetteringer både i 2007 og 2008. Halvering av regjeringens forslag (samme som i 2008).
SUM KUTT/OMFORDELING			5817,8	6335,8	

DEL IV: ØKTE INNTEKTER

Ram me	Post.kap	Tekst	Bokført	Påløpt	Merknad
8	4710.47	Salg av forsvarseiendommer	130,0	130,0	Samme nivå på salg som i 2008. Regjeringen foreslår "bare" salg for 22 mill.
6	5615.80	Utvidet nedbetalingstid av startlån i Husbanken til 30 år (økte renter)	1,25	1,25	Dagens regler er 20 år. Ordningen vil medføre 1.5 mrd i økte renteinntekter over tid basert på dagens rentenivå.
23	5656.85	Økt utbytte Statkraft	200,0	200,0	Det forventes et kraftig overskudd i Statkraft i 2009.
23	5656.85	Økt utbytte Argentum	50,0	50,0	90 pst utbytte. Maks tillatt utbytte er 217 pst.
23	5656.85	Økt utbytte Flytoget	52,0	52,0	90 pst utbytte. Kan forsvareres med tidligere ettergitt gjeld. Maks tillatt utbytte er 153 pst.
SUM ØKTE INNTEKTER			433,25	433,25	

DEL V: FOND/AVDRAG ETC (under streken-penger)

Ram me	Post.kap	Tekst	Bokført	Påløpt	Merknad
6 6	5312.90	Utvidet nedbetalingstid av startlån i Husbanken til 30 år (redusert avdrag)	-59,0	-59,0	Dagens regler er 20 år. Ordningen vil medføre 1.5 mrd i økte renteinntekter over tid basert på dagens rentenivå.
9	2425.91	Klimatek, investeringskapital	500,0	500,0	Nytt investeringsselskap i klimavennlig næringsvirksomhet.
12	1825.95	Fornybarfondet	10000,0	10000,0	
13	1432.90	Kulturminnefondet	200,0	200,0	
16	286.95	Forskningsfondet	28000,0	28000,0	Samlet vil fondet da være 100 mrd.
SUM FONDSAVSETNINGER MV			38641	38641	

VEDLEGG 2:

SAMMENLIGNINGSTABELLER: REGJERINGENS FORSLAG (ST.PRP. NR. 1 + TILLEGG) OG VENSTRES ALTERNATIVE BUDSJETT 2009: RAMMER, KAPITLER OG POSTER.

Utgifter rammeområde 0				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
286		Forskningsfond	12 000 000 000	40 000 000 000 (+28 000 000 000)
	95	Fondskapital - Fondet for forskning og nyskaping	6 000 000 000	34 000 000 000 (+28 000 000 000)
1432		Norsk kulturminnefond	200 000 000	400 000 000 (+200 000 000)
	90	Fondskapital	200 000 000	400 000 000 (+200 000 000)
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	10 000 000 000	20 000 000 000 (+10 000 000 000)
	95	Kapitalinnskudd	10 000 000 000	20 000 000 000 (+10 000 000 000)
2425		Klimatek		500 000 000
	91	Investeringskapital	0	500 000 000 (+500 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 0	127 276 694 000	165 976 694 000 (+38 700 000 000)
Inntekter rammeområde 0				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
5312		Den norske stats husbank	9 186 000 000	9 127 000 000 (-59 000 000)
	90	Avdrag	9 186 000 000	9 127 000 000 (-59 000 000)
		Sum inntekter rammeområde 0	127 276 694 000	127 217 694 000 (-59 000 000)
		Sum netto rammeområde 0	0	38 759 000 000 (+38 759 000 000)
Utgifter rammeområde 1				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet	233 500 000	221 500 000 (-12 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	70 472 000	58 472 000 (-12 000 000)
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT	252 825 000	192 825 000 (-60 000 000)
	1	Driftsutgifter	116 354 000	76 354 000 (-40 000 000)
	23	Elektronisk ID	80 000 000	60 000 000 (-20 000 000)
1530		Tilskudd til de politiske partier	337 203 000	323 003 000 (-14 200 000)
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	220 493 000	211 193 000 (-9 300 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
	71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	28 665 000	27 465 000 (-1 200 000)
	73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	62 609 000	60 009 000 (-2 600 000)
	75	Tilskudd til partienes fylkes ungdomsorganisasjoner	17 797 000	16 997 000 (-800 000)
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	6 649 000	6 349 000 (-300 000)
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse	8 357 000 000	8 307 000 000 (-50 000 000)
	1	Driftsutgifter	8 265 000 000	8 215 000 000 (-50 000 000)
1570		Datatilsynet	27 955 000	29 955 000 (+2 000 000)
	1	Driftsutgifter	27 955 000	29 955 000 (+2 000 000)
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	1 065 490 000	1 025 490 000 (-40 000 000)
	30	Prosjektering av bygg	40 000 000	50 000 000 (+10 000 000)
	33	Videreføring av byggeprosjekter	953 000 000	903 000 000 (-50 000 000)
2445		Statsbygg	1 218 531 000	1 168 531 000 (-50 000 000)
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter	576 287 000	526 287 000 (-50 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 1	15 251 667 000	15 027 467 000 (-224 200 000)
Inntekter rammeområde 1				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 1	2 593 858 000	2 593 858 000 (0)
		Sum netto rammeområde 1	12 657 809 000	12 433 609 000 (-224 200 000)
Utgifter rammeområde 2				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
231		Barnehager	24 314 940 000	24 125 440 000 (-189 500 000)
	51	Forskning	7 065 000	42 065 000 (+35 000 000)
	60	Driftstilskudd til barnehager	18 120 880 000	17 804 780 000 (-316 100 000)
	61	Investeringsstilskudd	173 000 000	162 000 000 (-11 000 000)
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler	33 000 000	29 000 000 (-4 000 000)
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 938 731 000	5 045 331 000 (+106 600 000)
844		Kontantstøtte	1 472 000 000	1 485 000 000 (+13 000 000)
	70	Tilskudd	1 472 000 000	1 485 000 000 (+13 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.	59 442 000	60 442 000 (+1 000 000)
	70	Tilskudd	15 609 000	16 609 000 (+1 000 000)
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet	48 574 000	41 574 000 (-7 000 000)
	50	Basisbevilgning	48 574 000	41 574 000 (-7 000 000)
852		Adopsjonsstøtte	20 045 000	35 145 000 (+15 100 000)
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet	20 045 000	35 145 000 (+15 100 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet	4 650 765 000	4 675 765 000 (+25 000 000)
	1	Driftsutgifter	2 851 258 000	2 876 258 000 (+25 000 000)
2530		Foreldrepenger	12 856 500 000	12 871 500 000 (+15 000 000)
	70	Foreldrepenger ved fødsel	12 011 500 000	12 026 500 000 (+15 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 2	60 379 354 000	60 251 954 000 (-127 400 000)
Inntekter rammeområde 2				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 2	1 290 878 000	1 290 878 000 (0)
		Sum netto rammeområde 2	59 088 476 000	58 961 076 000 (-127 400 000)
Utgifter rammeområde 3				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
315		Frivillighetsformål	345 271 000	368 771 000 (+23 500 000)
	79	Ymse frivillighetsformål	10 132 000	33 632 000 (+23 500 000)
320		Allmenne kulturformål	596 426 000	605 226 000 (+8 800 000)
	53	Samiske kulturformål	61 993 000	67 993 000 (+6 000 000)
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd	177 125 000	183 925 000 (+6 800 000)
	78	Ymse faste tiltak	29 794 000	25 794 000 (-4 000 000)
321		Kunstnerformål	363 862 000	374 762 000 (+10 900 000)
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning	14 891 000	15 191 000 (+300 000)
	73	Kunstnerstipend m.m.	107 244 000	117 844 000 (+10 600 000)
323		Musikkformål	807 070 000	812 070 000 (+5 000 000)
	78	Ymse faste tiltak	83 815 000	88 815 000 (+5 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
324		Scenekunstformål	1 358 133 000	1 363 133 000 (+5 000 000)
	55	Norsk kulturfond	61 485 000	66 485 000 (+5 000 000)
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer	130 193 000	135 193 000 (+5 000 000)
	1	Driftsutgifter	65 291 000	70 291 000 (+5 000 000)
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	705 594 000	785 594 000 (+80 000 000)
	55	Norsk kulturfond	139 114 000	200 914 000 (+61 800 000)
	78	Ymse faste tiltak	102 095 000	120 295 000 (+18 200 000)
		Sum utgifter rammeområde 3	6 906 630 000	7 044 830 000 (+138 200 000)
Inntekter rammeområde 3				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 3	1 022 244 000	1 022 244 000 (0)
		Sum netto rammeområde 3	5 884 386 000	6 022 586 000 (+138 200 000)
Utgifter rammeområde 4				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
115		Kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål	95 567 000	83 167 000 (-12 400 000)
	70	Tilskudd til kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål	67 635 000	55 235 000 (-12 400 000)
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)	185 836 000	205 836 000 (+20 000 000)
	1	Driftsutgifter	185 836 000	205 836 000 (+20 000 000)
150		Bistand til Afrika	2 843 500 000	2 893 500 000 (+50 000 000)
	78	Regionbevilgning for Afrika	2 843 500 000	2 893 500 000 (+50 000 000)
153		Bistand til Latin-Amerika	246 500 000	116 500 000 (-130 000 000)
	78	Regionbevilgning for Latin-Amerika	246 500 000	116 500 000 (-130 000 000)
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling	1 729 000 000	1 749 000 000 (+20 000 000)
	70	Sivilt samfunn	1 193 000 000	1 212 000 000 (+19 000 000)
	72	Demokratistøtte/partier	7 000 000	8 000 000 (+1 000 000)
162		Overgangsbistand (gap)	724 000 000	744 000 000 (+20 000 000)
	70	Overgangsbistand (gap)	724 000 000	744 000 000 (+20 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering	712 000 000	732 000 000 (+20 000 000)
	1	Driftsutgifter	139 000 000	159 000 000 (+20 000 000)
480		Svalbardbudsjettet	129 852 000	129 652 000 (-200 000)
	50	Tilskudd	129 852 000	129 652 000 (-200 000)
		Sum utgifter rammeområde 4	30 936 780 000	30 924 180 000 (-12 600 000)
Inntekter rammeområde 4				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 4	84 970 000	84 970 000 (0)
		Sum netto rammeområde 4	30 851 810 000	30 839 210 000 (-12 600 000)
Utgifter rammeområde 5				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
400		Justisdepartementet	266 526 000	269 926 000 (+3 400 000)
	1	Driftsutgifter	259 176 000	262 576 000 (+3 400 000)
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	3 070 358 000	3 030 958 000 (-39 400 000)
	1	Driftsutgifter	2 931 885 000	2 892 485 000 (-39 400 000)
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	8 212 849 000	8 231 849 000 (+19 000 000)
	1	Driftsutgifter	7 974 287 000	7 993 287 000 (+19 000 000)
441		Oslo politidistrikt	1 614 601 000	1 636 601 000 (+22 000 000)
	1	Driftsutgifter	1 614 601 000	1 636 601 000 (+22 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 5	18 628 149 000	18 633 149 000 (+5 000 000)
Inntekter rammeområde 5				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 5	2 580 433 000	2 580 433 000 (0)
		Sum netto rammeområde 5	16 047 716 000	16 052 716 000 (+5 000 000)
Utgifter rammeområde 6				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
551		Regional utvikling og nyskaping	2 116 450 000	2 071 450 000 (-45 000 000)
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 314 200 000	1 269 200 000 (-45 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	418 700 000	397 700 000 (-21 000 000)
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	407 700 000	386 700 000 (-21 000 000)
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling	21 500 000	0 (-21 500 000)
	1	Driftsutgifter	21 500 000	0 (-21 500 000)
581		Bolig- og bomiljøtiltak	779 600 000	802 600 000 (+23 000 000)
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	5 000 000	8 000 000 (+3 000 000)
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	658 600 000	678 600 000 (+20 000 000)
587		Statens bygningstekniske etat	57 000 000	62 000 000 (+5 000 000)
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	10 300 000	15 300 000 (+5 000 000)
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	160 970 000	162 270 000 (+1 300 000)
	1	Driftsutgifter	160 970 000	162 270 000 (+1 300 000)
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	3 609 620 000	3 687 420 000 (+77 800 000)
	60	Integreringstilskudd	3 455 840 000	3 523 640 000 (+67 800 000)
	71	Tilskudd til innvandrersamfunnsorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	45 725 000	55 725 000 (+10 000 000)
653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 557 140 000	1 565 740 000 (+8 600 000)
	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 527 460 000	1 536 060 000 (+8 600 000)
681		Tilskudd til samiske formål	10 412 000	12 412 000 (+2 000 000)
	71	Samisk næringsvirksomhet (ny post)	0	2 000 000 (+2 000 000)
690		Utlendingsdirektoratet	3 030 805 000	3 048 505 000 (+17 700 000)
	1	Driftsutgifter	717 363 000	729 463 000 (+12 100 000)
	73	Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak	5 950 000	8 550 000 (+2 600 000)
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	12 300 000	15 300 000 (+3 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 6	18 833 406 000	18 881 306 000 (+47 900 000)
Inntekter rammeområde 6				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	70 220 000	101 620 000 (+31 400 000)
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	70 220 000	101 620 000 (+31 400 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
3690		Utlendingsdirektoratet	1 419 930 000	1 425 430 000 (+5 500 000)
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	12 100 000	15 000 000 (+2 900 000)
	6	Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak, ODA-godkjente utgifter	5 950 000	8 550 000 (+2 600 000)
5615		Renter fra Den norske stats husbank	5 133 000 000	5 134 250 000 (+1 250 000)
	80	Renter	5 133 000 000	5 134 250 000 (+1 250 000)
		Sum inntekter rammeområde 6	6 818 725 000	6 856 875 000 (+38 150 000)
		Sum netto rammeområde 6	12 014 681 000	12 024 431 000 (+9 750 000)
Utgifter rammeområde 7				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
605		Arbeids- og velferdsetaten	8 633 883 000	8 610 783 000 (-23 100 000)
	1	Driftsutgifter	8 164 974 000	8 141 874 000 (-23 100 000)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	808 553 000	888 553 000 (+80 000 000)
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	170 485 000	225 485 000 (+55 000 000)
	70	Frivillig arbeid	36 140 000	61 140 000 (+25 000 000)
634		Arbeidsmarkedetiltak	6 228 970 000	6 090 370 000 (-138 600 000)
	76	Tiltak for arbeidssøkere	6 162 220 000	6 023 620 000 (-138 600 000)
635		Ventelønn	230 000 000	219 500 000 (-10 500 000)
	1	Driftsutgifter	230 000 000	219 500 000 (-10 500 000)
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	1 230 000 000	1 206 000 000 (-24 000 000)
	70	Tilskudd	1 230 000 000	1 206 000 000 (-24 000 000)
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	320 000 000	285 000 000 (-35 000 000)
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	320 000 000	285 000 000 (-35 000 000)
2650		Sykepenger	32 614 928 000	32 708 328 000 (+93 400 000)
	71	Sykepenger for selvstendige	1 640 000 000	1 653 400 000 (+13 400 000)
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m.	450 000 000	530 000 000 (+80 000 000)
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	8 823 600 000	8 553 600 000 (-270 000 000)
	74	Tilskudd til biler	930 000 000	660 000 000 (-270 000 000)
2670		Alderdom	109 753 000 000	110 045 000 000 (+292 000 000)
	70	Grunnpensjon	40 701 000 000	40 751 000 000 (+50 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
	71	Tilleggs pensjon	63 354 000 000	63 596 000 000 (+242 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 7	264 312 513 000	264 276 713 000 (-35 800 000)
Inntekter rammeområde 7				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
3635		Ventelønn	53 200 000	63 700 000 (+10 500 000)
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	50 000 000	60 500 000 (+10 500 000)
		Sum inntekter rammeområde 7	2 251 500 000	2 262 000 000 (+10 500 000)
		Sum netto rammeområde 7	262 061 013 000	262 014 713 000 (-46 300 000)
Utgifter rammeområde 8				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
451		Samfunnssikkerhet og beredskap	543 715 000	547 715 000 (+4 000 000)
	1	Driftsutgifter	536 366 000	540 366 000 (+4 000 000)
1792		Norske styrker i utlandet	1 042 542 000	1 092 542 000 (+50 000 000)
	1	Driftsutgifter	1 042 542 000	1 092 542 000 (+50 000 000)
1795		Kulturelle og allmenntilretteleggende formål	277 323 000	275 323 000 (-2 000 000)
	60	Tilskudd til kommuner	2 000 000	0 (-2 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 8	34 007 311 000	34 059 311 000 (+52 000 000)
Inntekter rammeområde 8				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	22 000 000	152 000 000 (+130 000 000)
	47	Salg av eiendom	22 000 000	152 000 000 (+130 000 000)
		Sum inntekter rammeområde 8	927 189 000	1 057 189 000 (+130 000 000)
		Sum netto rammeområde 8	33 080 122 000	33 002 122 000 (-78 000 000)
Utgifter rammeområde 9				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
900		Nærings- og handelsdepartementet	250 905 000	252 905 000 (+2 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	44 000 000	46 000 000 (+2 000 000)
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	1 750 000 000	285 000 000 (-1 465 000 000)
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	1 750 000 000	285 000 000 (-1 465 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
2421		Innovasjon Norge	1 214 000 000	1 314 000 000 (+100 000 000)
	71	Nettverk, profilering og reiseliv - programmer	380 000 000	430 000 000 (+50 000 000)
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	265 000 000	315 000 000 (+50 000 000)
2425		Klimatek		145 000 000
	1	Driftsutgifter	0	20 000 000 (+20 000 000)
	51	Tapsfond	0	125 000 000 (+125 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 9	5 504 582 000	4 286 582 000 (-1 218 000 000)
Inntekter rammeområde 9				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
3904		Brønnøysundregistrene	469 200 000	379 000 000 (-90 200 000)
	1	Gebyrinntekter	451 300 000	361 100 000 (-90 200 000)
		Sum inntekter rammeområde 9	1 075 225 000	985 025 000 (-90 200 000)
		Sum netto rammeområde 9	4 429 357 000	3 301 557 000 (-1 127 800 000)
Utgifter rammeområde 10				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum utgifter rammeområde 10	791 841 000	791 841 000 (0)
Inntekter rammeområde 10				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 10	83 990 000	83 990 000 (0)
		Sum netto rammeområde 10	707 851 000	707 851 000 (0)
Utgifter rammeområde 11				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	12 416 056 000	12 309 656 000 (-106 400 000)
	50	Fondsavsetninger	915 753 000	845 753 000 (-70 000 000)
	70	Markedsregulering	220 600 000	184 200 000 (-36 400 000)
		Sum utgifter rammeområde 11	14 730 136 000	14 623 736 000 (-106 400 000)
Inntekter rammeområde 11				

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 11	1 034 337 000	1 034 337 000 (0)
		Sum netto rammeområde 11	13 695 799 000	13 589 399 000 (-106 400 000)
Utgifter rammeområde 12				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
1810		Oljedirektoratet	468 800 000	268 800 000 (-200 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	261 800 000	61 800 000 (-200 000 000)
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	692 500 000	697 500 000 (+5 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	31 500 000	36 500 000 (+5 000 000)
1870		Petoro AS	252 000 000	257 000 000 (+5 000 000)
	70	Administrasjon	252 000 000	257 000 000 (+5 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 12	31 396 504 000	31 206 504 000 (-190 000 000)
Inntekter rammeområde 12				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	149 600 000 000	149 533 000 000 (-67 000 000)
	24	Driftsresultat:	126 100 000 000	126 033 000 000 (-67 000 000)
		2 Driftsutgifter	-38 900 000 000	-38 967 000 000 (-67 000 000)
		Sum inntekter rammeområde 12	150 443 770 000	150 376 770 000 (-67 000 000)
		Sum netto rammeområde 12	-119 047 266 000	-119 170 266 000 (-123 000 000)
Utgifter rammeområde 13				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking	461 676 000	481 676 000 (+20 000 000)
	21	Miljøovervåking og miljødata	143 428 000	163 428 000 (+20 000 000)
1427		Direktoratet for naturforvaltning	934 270 000	984 270 000 (+50 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	224 326 000	234 326 000 (+10 000 000)
	31	Tiltak i friluftsområder	17 500 000	37 500 000 (+20 000 000)
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak	17 520 000	37 520 000 (+20 000 000)
1441		Statens forurensningstilsyn	621 854 000	628 671 000 (+6 817 000)
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter	13 183 000	0 (-13 183 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
	39	Oppryddingstiltak	102 780 000	122 780 000 (+20 000 000)
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk	378 823 000	408 823 000 (+30 000 000)
	21	Betaling for statsoppdraget	378 823 000	408 823 000 (+30 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 13	3 906 279 000	4 013 096 000 (+106 817 000)
Inntekter rammeområde 13				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
4441		Statens forurensningstilsyn	64 017 000	50 703 000 (-13 314 000)
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 314 000	0 (-13 314 000)
		Sum inntekter rammeområde 13	253 436 000	240 122 000 (-13 314 000)
		Sum netto rammeområde 13	3 652 843 000	3 772 974 000 (+120 131 000)
Utgifter rammeområde 14				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
41		Stortinget	902 470 000	890 170 000 (-12 300 000)
	70	Tilskudd til partigruppene	139 300 000	127 000 000 (-12 300 000)
		Sum utgifter rammeområde 14	1 546 341 000	1 534 041 000 (-12 300 000)
Inntekter rammeområde 14				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 14	50 550 000	50 550 000 (0)
		Sum netto rammeområde 14	1 495 791 000	1 483 491 000 (-12 300 000)
Utgifter rammeområde 15				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
718		Alkohol og narkotika	176 005 000	152 005 000 (-24 000 000)
	63	Rusmiddeltiltak	41 956 000	17 956 000 (-24 000 000)
719		Folkehelse	239 600 000	289 600 000 (+50 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	62 199 000	112 199 000 (+50 000 000)
726		Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige	138 847 000	188 847 000 (+50 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	21 239 000	71 239 000 (+50 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
727		Tannhelsetjenesten	65 878 000	215 878 000 (+150 000 000)
	21	Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten	9 500 000	159 500 000 (+150 000 000)
732		Regionale helseforetak	102 654 675 000	103 059 675 000 (+405 000 000)
	70	Tilskudd til helseforetakene	619 218 000	1 024 218 000 (+405 000 000)
760		Utredningsvirksomhet mv.	25 230 000	15 230 000 (-10 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	21 160 000	11 160 000 (-10 000 000)
2751		Legemidler mv.	8 956 600 000	8 911 600 000 (-45 000 000)
	70	Legemidler	7 660 600 000	7 615 600 000 (-45 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 15	131 301 624 000	131 877 624 000 (+576 000 000)
Inntekter rammeområde 15				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 15	2 321 880 000	2 321 880 000 (0)
		Sum netto rammeområde 15	128 979 744 000	129 555 744 000 (+576 000 000)
Utgifter rammeområde 16				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	124 572 000	126 972 000 (+2 400 000)
	1	Driftsutgifter	120 104 000	120 004 000 (-100 000)
	60	Tilskudd hjem/skolearbeid (ny post)	0	2 500 000 (+2 500 000)
225		Tiltak i grunnsopplæringen	1 127 494 000	1 215 294 000 (+87 800 000)
	50	Tilskudd til elevbedrifter, kantine, elevdeltagelse	0	25 000 000 (+25 000 000)
	51	Tilskudd til tiltak for å motvirke "drop-out" (ny post)	0	50 000 000 (+50 000 000)
	63	Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen	47 505 000	52 505 000 (+5 000 000)
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	9 121 000	11 621 000 (+2 500 000)
	74	Tilskudd til organisasjoner	11 428 000	11 728 000 (+300 000)
	78	Tilskudd til rådgivningstjeneste (ny post)	0	5 000 000 (+5 000 000)
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	1 007 539 000	1 597 539 000 (+590 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 003 911 000	1 033 911 000 (+30 000 000)
	22	Tiltak for kompetanseheving og rekruttering av lærere (ny post)	0	550 000 000 (+550 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
	76	Leksehjelp (ny post)	0	10 000 000 (+10 000 000)
228		Tilskudd til private skoler mv.	2 581 197 000	2 566 197 000 (-15 000 000)
	70	Private grunnskoler	986 748 000	971 748 000 (-15 000 000)
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter	299 758 000	309 758 000 (+10 000 000)
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	68 048 000	78 048 000 (+10 000 000)
271		Universiteter	13 151 993 000	13 412 493 000 (+260 500 000)
	50	Basisfinansiering statlige universiteter	7 385 211 000	7 501 211 000 (+116 000 000)
	51	Resultatbasert undervisningsfinansiering statlige universiteter	2 770 693 000	2 780 693 000 (+10 000 000)
	52	Forskningsfinansiering statlige universiteter	2 996 089 000	3 130 589 000 (+134 500 000)
272		Vitenskapelige høyskoler	1 220 669 000	1 284 469 000 (+63 800 000)
	50	Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	579 327 000	636 627 000 (+57 300 000)
	51	Resultatbasert undervisningsfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	222 126 000	222 926 000 (+800 000)
	52	Forskningsfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	154 874 000	159 374 000 (+4 500 000)
	71	Resultatbasert undervisningsfinansiering private vitenskapelige høyskoler	109 522 000	109 622 000 (+100 000)
	72	Forskningsfinansiering private vitenskapelige høyskoler	52 744 000	53 844 000 (+1 100 000)
275		Høyskoler	7 912 780 000	7 975 080 000 (+62 300 000)
	50	Basisfinansiering statlige høyskoler	5 112 563 000	5 143 363 000 (+30 800 000)
	51	Resultatbasert undervisningsfinansiering statlige høyskoler	1 985 489 000	1 993 189 000 (+7 700 000)
	52	Forskningsfinansiering statlige høyskoler	283 818 000	304 568 000 (+20 750 000)
	70	Basisfinansiering private høyskoler	290 419 000	291 569 000 (+1 150 000)
	71	Resultatbasert undervisningsfinansiering private høyskoler	231 063 000	232 263 000 (+1 200 000)
	72	Forskningsfinansiering private høyskoler	9 428 000	10 128 000 (+700 000)
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	969 083 000	971 783 000 (+2 700 000)
	1	Driftsutgifter	401 954 000	404 654 000 (+2 700 000)
285		Norges forskningsråd	1 427 291 000	1 686 691 000 (+259 400 000)
	52	Forskningsformål	1 184 345 000	1 443 745 000 (+259 400 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
340		Kirkelig administrasjon	538 984 000	559 284 000 (+20 300 000)
	1	Driftsutgifter	154 479 000	174 479 000 (+20 000 000)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	190 050 000	190 350 000 (+300 000)
920		Norges forskningsråd	1 233 300 000	1 533 300 000 (+300 000 000)
	50	Tilskudd	1 233 300 000	1 533 300 000 (+300 000 000)
928		Ulønnet arbeidsinnsats SkatteFUNN		40 000 000
	71	Tilskudd (ny post)	0	40 000 000 (+40 000 000)
2410		Statens lånekasse for utdanning	10 325 310 000	10 332 010 000 (+6 700 000)
	70	Utdanningsstipend	2 772 377 000	2 768 877 000 (-3 500 000)
	71	Andre stipend	437 800 000	448 000 000 (+10 200 000)
		Sum utgifter rammeområde 16	50 193 909 000	51 884 809 000 (+1 690 900 000)
Inntekter rammeområde 16				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 16	10 988 514 000	10 988 514 000 (0)
		Sum netto rammeområde 16	39 205 395 000	40 896 295 000 (+1 690 900 000)
Utgifter rammeområde 17				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
1062		Kystverket	1 708 290 000	1 758 290 000 (+50 000 000)
	1	Driftsutgifter	1 186 920 000	1 236 920 000 (+50 000 000)
1301		Forskning og utvikling mv.	238 200 000	258 200 000 (+20 000 000)
	50	Samferdselsforskning	170 200 000	190 200 000 (+20 000 000)
1320		Statens vegvesen	17 035 700 000	17 329 700 000 (+294 000 000)
	23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m.	7 749 500 000	7 784 500 000 (+35 000 000)
	30	Riksveginvesteringer	6 440 900 000	6 590 900 000 (+150 000 000)
	31	Rassikring	442 500 000	542 500 000 (+100 000 000)
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester	1 776 000 000	1 785 000 000 (+9 000 000)
1350		Jernbaneverket	7 073 200 000	7 679 200 000 (+606 000 000)
	23	Drift og vedlikehold	3 800 900 000	3 900 900 000 (+100 000 000)
	30	Investeringer i linjen	3 199 100 000	3 705 100 000 (+506 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
1351		Persontransport med tog	1 724 700 000	1 730 700 000 (+6 000 000)
	70	Kjøp av persontransport med tog	1 714 500 000	1 720 500 000 (+6 000 000)
1560		Spesielle IKT-tiltak	17 463 000	19 463 000 (+2 000 000)
	22	Samordning av IKT-politikken	17 463 000	19 463 000 (+2 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 17	30 304 726 000	31 282 726 000 (+978 000 000)
Inntekter rammeområde 17				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 17	2 235 389 000	2 235 389 000 (0)
		Sum netto rammeområde 17	28 069 337 000	29 047 337 000 (+978 000 000)
Utgifter rammeområde 18				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
571		Rammetilskudd til kommuner	51 353 889 000	50 558 889 000 (-795 000 000)
	60	Innbyggertilskudd	46 531 818 000	45 736 818 000 (-795 000 000)
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	17 859 191 000	17 514 191 000 (-345 000 000)
	60	Innbyggertilskudd	15 963 827 000	15 618 827 000 (-345 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 18	72 498 080 000	71 358 080 000 (-1 140 000 000)
		Sum inntekter rammeområde 18	0	0 (0)
		Sum netto rammeområde 18	72 498 080 000	71 358 080 000 (-1 140 000 000)
Utgifter rammeområde 19				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
2309		Tilfeldige utgifter	13 188 074 000	12 380 074 000 (-808 000 000)
	1	Driftsutgifter	13 188 074 000	12 380 074 000 (-808 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 19	13 188 074 000	12 380 074 000 (-808 000 000)
Inntekter rammeområde 19				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 19	535 233 000	535 233 000 (0)
		Sum netto rammeområde 19	12 652 841 000	11 844 841 000 (-808 000 000)
Utgifter rammeområde 20				

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum utgifter rammeområde 20	0	0 (0)
Inntekter rammeområde 20				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 20	591 600 000	591 600 000 (0)
		Sum netto rammeområde 20	-591 600 000	-591 600 000 (0)
Utgifter rammeområde 21				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
1638		Kjøp av klimakvoter	731 400 000	423 900 000 (-307 500 000)
	21	Kvotekjøp, generell ordning	715 000 000	407 500 000 (-307 500 000)
		Sum utgifter rammeområde 21	43 844 400 000	43 536 900 000 (-307 500 000)
Inntekter rammeområde 21				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 21	14 832 884 000	14 832 884 000 (0)
		Sum netto rammeområde 21	29 011 516 000	28 704 016 000 (-307 500 000)
Inntekter rammeområde 22				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
5501		Skatter på formue og inntekt	187 100 000 000	183 515 000 000 (-3 585 000 000)
	70	Toppskatt mv.	28 200 000 000	26 130 000 000 (-2 070 000 000)
	72	Fellesskatt	157 500 000 000	155 985 000 000 (-1 515 000 000)
5506		Avgift av arv og gaver	2 200 000 000	1 857 000 000 (-343 000 000)
	70	Avgift	2 200 000 000	1 857 000 000 (-343 000 000)
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum	252 600 000 000	252 439 000 000 (-161 000 000)
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	94 900 000 000	94 845 000 000 (-55 000 000)
	72	Særskatt på oljeinntekter	155 800 000 000	155 694 000 000 (-106 000 000)
5508		Avgift på utslipp av CO2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen	2 400 000 000	2 672 000 000 (+272 000 000)
	70	Avgift	2 400 000 000	2 672 000 000 (+272 000 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
5521		Merverdiavgift	205 000 000 000	205 660 000 000 (+660 000 000)
	70	Avgift	205 000 000 000	205 660 000 000 (+660 000 000)
5531		Avgift på tobakkvarer	7 618 000 000	7 813 000 000 (+195 000 000)
	70	Avgift	7 618 000 000	7 813 000 000 (+195 000 000)
5536		Avgift på motorvogner mv.	45 903 000 000	46 103 000 000 (+200 000 000)
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	8 355 000 000	8 555 000 000 (+200 000 000)
5542		Avgift på mineralolje mv.	1 360 000 000	1 540 000 000 (+180 000 000)
	70	Avgift på mineralolje	1 260 000 000	1 440 000 000 (+180 000 000)
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	4 740 000 000	6 940 000 000 (+2 200 000 000)
	70	CO2-avgift	4 662 000 000	6 862 000 000 (+2 200 000 000)
5556		Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 686 000 000	1 136 000 000 (-550 000 000)
	70	Avgift	1 686 000 000	1 136 000 000 (-550 000 000)
5700		Folketrygdens inntekter	214 900 000 000	214 956 000 000 (+56 000 000)
	71	Trygdeavgift	87 600 000 000	87 719 000 000 (+119 000 000)
	72	Arbeidsgiveravgift	127 300 000 000	127 237 000 000 (-63 000 000)
		Sum inntekter rammeområde 22	956 973 449 000	956 097 449 000 (-876 000 000)
		Sum netto rammeområde 22	-956 973 449 000	-956 097 449 000 (+876 000 000)
Inntekter rammeområde 23				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning	17 184 000 000	17 486 000 000 (+302 000 000)
	85	Utbytte	17 184 000 000	17 486 000 000 (+302 000 000)
		Sum inntekter rammeområde 23	35 662 252 000	35 964 252 000 (+302 000 000)
		Sum netto rammeområde 23	-35 662 252 000	-35 964 252 000 (-302 000 000)
Utgifter rammeområde 24				
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum utgifter rammeområde 24	394 840 000 000	394 840 000 000 (0)
Inntekter rammeområde 24				

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg 1-5	Venstres alternative budsjett 2009 (2009)
		Sum inntekter rammeområde 24	48 650 000 000	48 650 000 000 (0)
		Sum netto rammeområde 24	346 190 000 000	346 190 000 000 (0)